

Marika Tossavainen

KEHONA-ESITTEEN
ULKOASUN SUUNNITTELU JA TAITTO

Viestinnän koulutusohjelma
2015

KEHONA-ESITTEEN ULKOASUN SUUNNITTELU JA TAITTO

Tossavainen, Marika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Viestinnän koulutusohjelma
Kesäkuu 2015
Ohjaaja: Nurmi-Rantanen, Kirsi
Sivumäärä: 33
Liitteitä: 8

Asiasanat: esite, graafinen suunnittelu, taitto, julkaisut

Tämän opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja taittaa näyttelyesitteen ulkoasu. Tavoitteena oli luoda yhtenäistä visuaalista ilmettä noudattava julkaisu, joka toisi selkeästi esiin näyttelyn teeman ja siihen kuuluvat teokset.

Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa käsiteltiin julkaisun tekemisen eri työvaiheita, aina suunnitteluprosessista valmiiksi painotuotteeksi saakka. Raportin alussa keskityttiin asioihin, jotka tulisi ottaa huomioon suunnittelua aloitettaessa, kuten julkaisun toiminnallisiin tavoitteisiin sekä sen kohderyhmään. Lisäksi raportissa käytiin läpi ideointiprosessia, sekä julkaisun rakenteeseen ja ulkoasun suunnitteluun vaikuttavia tekijöitä. Lopussa käsiteltiin myös julkaisun viimeistelyn työvaiheet.

Raportissa todettiin, että julkaisun toteuttaminen valmiiksi painotuotteeksi saakka, on pitkä prosessi, joka vaatii paljon aikaa ja paneutumista kaikkiin sen eri osa-alueisiin. Hyvällä ajanhallinnalla ja eri työvaiheisiin panostamalla julkaisusta saadaan luotua onnistunut kokonaisuus, joka täyttää kaikki sille asetetut tavoitteet ja laatuvaatimukset.

DESIGNING THE LAYOUT OF THE BODY SENSING-BROCHURE

Tossavainen, Marika

Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Media and Communication

June 2015

Supervisor: Nurmi-Rantanen Kirsi

Number of pages: 33

Appendices: 8

Keywords: brochure, graphic design, layout, publications

The purpose of this thesis was to design the layout of an art exhibition brochure. The main goal was to create a publication that follows the same visual design in its layout and that brings the theme and the artworks of the exhibition forward in a functional way.

In the theory part of this thesis, the different stages of making a publication, from the design process to the ready printed product, were went through. Things that should be taken into account when starting the design process, like the functional goals and the target group of the publication, were dealt in the beginning of this thesis. The creation process and things concerning the designing of the layout and format of the publication were also covered in this thesis. Lastly, the stages of revision of a publication were gone through.

It was discovered in the report, that producing a publication to a ready printed product is a long process that takes a lot of time and investment to all the different sections. With a good time management and investment to all the different stages, it is possible to create a successful totality that fills all the goals and quality requirements set to it.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	PROJEKTIN ALOITUS	6
2.1	Projekti ja tavoitteet	6
2.2	Kohderyhmä.....	8
2.3	Aikataulu.....	8
3	SUUNNITTELU.....	9
4	RAKENNE.....	12
4.1	Formaatti	12
4.2	Sivumäärä.....	13
5	TAITTO	14
5.1	Taittopohja	14
5.1.1	Marginaalit	15
5.1.2	Palstat	16
6	ULKOASU.....	18
6.1	Typografia	18
6.1.1	Kirjaintyypit	18
6.1.2	Värien käyttö.....	20
6.2	Valokuva	22
6.2.1	Kuvankäsittely.....	23
6.3	Kannet	24
7	VIIMEISTELY	27
7.1	Paperi	27
7.2	Tarjouspyyntö	30
8	LOPUKSI.....	31
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Suoritin opintoihini sisältyvän harjoittelujakson vuoden 2014 keväällä Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkostossa. Harjoitteluni loppupuolella minulle tarjottiin mahdollisuutta toteuttaa opinnäytetyöni toiminnallinen osuus Porin lastenkulttuurikeskukselle, jonkin graafisen suunnittelun projektin kautta. Tartuin mahdollisuuteen mielelläni, sillä toiveissani oli ollut päästä tekemään opinnäytetyönäni jokin laajempi graafisen alan projekti, jossa voisin hyödyntää opintojeni minulle antamaa osaamista ja tietotaitoutta.

Vaihtoehtoja eri opinnäytetyöksi soveltuvista julkaisuista ja muista graafisista materiaaleista oli monia, mutta lopulta projektiksi valikoitui Kehona-taidenäyttelyn esitteen ulkoasun suunnittelu ja taitto. Kehona on Porin taidemuseossa kesällä 2014 esillä ollut näyttely, jonka on kuratoinut Porin lastenkulttuurikeskuksen toiminnanjohtaja Päivi Setälä. Suurin osa teoksista on lastenkulttuurikeskuksella työskentelevien taiteilijoiden käsialaa.

Harjoitteluni aikana pääsin seuraamaan sivusta näyttelyn suunnittelua ja toteutusta, niin teosten, kuin näyttelyä täydentävien viestintä- ja oheismateriaalien kautta. Tämä antoi minulle hyvän käsityksen siitä, minkä tyylinen esite olisi parhain tukemaan näyttelyn teemaa ja moninaisuutta, sopien kuitenkin tyyllillisesti jo olemassa olevaan visuaaliseen ilmeeseen. Näyttelyn ja sitä edustavan julkaisun yhtenäinen ja toimiva visuaalinen viesti olikin äärimmäisen tärkeää, sillä esitteen tarkoituksena on markkinoida näyttelyä ja sen teoksia taidemuseoille, jonne sitä lähdetään mahdollisesti kiertättämään.

Opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa käsittelen julkaisun suunnittelun eri osa-alueita ja työprosesseja, aina ideoinnista painovalmiiseen tuotteeseen saakka. Pyrin perustelemaan tekemiäni valintoja kuvallisten esimerkkien sekä lähdemateriaalina käyttämäni alan julkaisuiden kautta. Tavoitteenani on myös peilata graafisen suunnittelun kirjallisuutta ja sen tarjoamaa tietoa objektiivisesti omaan työhöni ja pohtia, millä osa-alueilla onnistuin, millä taas olisin voinut hyödyntää eri menetelmiä ja toimintatapoja toisin.

2 PROJEKTIN ALOITUS

Julkaisun suunnittelu ja sen toteutus alkuperäisideasta aina valmiiksi tuotteeksi saakka, on pitkä ja monivaiheinen prosessi, joka vaatii paljon aikaa ja paneutumista kaikilta projektiin osallistuvilta tahoilta. Siksi onkin tärkeää, että julkaisulle on alusta saakka määritelty selkeä tarkoitus ja tavoitteet ja että kaikki työryhmän jäsenet ovat niistä tietoisia. Suunnitteluprosessi tulisikin aloittaa aina muutamien peruskysymysten pohdinnalla, jotka osaltaan ohjaavat projektissa mukana olevien työskentelyä samaan suuntaan. Kun kaikki työskentelevät yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi, tulee julkaisusta myös onnistunut kokonaisuus, joka täyttää kaikki sille asetetut tehtävät ja laatuvaatimukset. (Juholin & Loiri 1998, 9–11; Pesonen 2007, 380.)

2.1 Projekti ja tavoitteet

Ensimmäisenä julkaisun suunnittelua aloitettaessa tulisi määritellä, kuka tai mikä on viestin lähettäjä. Onko julkaisun takana jokin yritys, yksittäinen henkilö vai onko se toteutettu yhteistyössä monen eri tahon kanssa? Entä missä roolissa taustaorganisaatio halutaan julkaisussa esitellä? (Juholin & Loiri 1998, 10; Pesonen 2007, 2.)

Myös julkaisun teon lähtökohdat ja tavoitteet on syytä kerrata heti projektin alkuvaiheessa: miksi julkaisu tehdään ja mitä sen avulla halutaan saavuttaa? Julkaisulle kannattaakin määritellä heti suunnitteluprosessin alussa yksi perusviesti, joka sen kautta pyritään välittämään kohderyhmälle. Projektin luonteesta riippuen se voi olla niin markkinointia, imagon vahvistamista kuin muuta tiedon välittämistä. Olennaisessa osassa viestin onnistumista on tekstin asiasisältö, mutta myös julkaisun ulkoasulla voidaan osaltaan vaikuttaa sen merkityksellisyyteen. Yhdellä julkaisulla onkin siis niin toiminnalliset, kuin laadulliset tavoitteet, joita sen kautta yritetään saavuttaa. (Juholin & Loiri 1998, 10; Koskinen 2001, 28–28; Pesonen 2007, 3.)

Opinnäytetyöni toimeksiantajana ja julkaisun taustaorganisaationa toimii Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. Porin lastenkulttuurikeskus on Porin taidemuseon tiloissa toimiva kaupungin organisaatio, joka on vastuussa erilaisten kulttuuripalveluiden tuottamisesta lapsille ja nuorille. Keskuksen toimintata-

voitteena on myös lastenkulttuurin osaamisen ja saavutettavuuden parantaminen alueellisesti. (Wikipedia 2015.)

Kehona on Porin lastenkulttuurikeskuksen ja Porin taidemuseon keväällä 2014 yhteistuotantona toteutettu näyttely, joka koostuu viiden eri taiteilijan teoksista. Kaikki näyttelyn teokset ovat kosketeltavia ja koettavia eri aistien kautta ja niiden suunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon niin eri ikäryhmät, kuin myös eri aistivaikeuksista kärsivät henkilöt. Näyttely on alun perin toteutettu Porin taidemuseon Siipitilaan, mutta teokset on suunniteltu myös näyttelyn kierrätettävyys ja soveltuvuus muihin tiloihin ja näyttelypaikkoihin mielessä pitäen. (Porin taidemuseo 2014.)

Esitteen tarkoituksena on markkinoida näyttelyä ja sen teoksia eri taidemuseoille ja muille näyttelypaikoille, jonne sitä voitaisiin lähteä kierrättämään. Sisällöllisesti esitteessä käydään läpi näyttelyn teema ja sen lähtökohdat, näyttelyyn kuuluvat oheismateriaalit, sekä kierrätettävyyteen vaikuttavat tekijät, kuten näyttelyn budjetti ja tilavaatimukset. Lisäksi julkaisussa esitellään näyttelyyn kuuluvat teokset ja niiden suunnittelun lähtökohdat, sekä annetaan lukijalle esimerkki, miten eri teokset on tarkoitettu koettaviksi. Myös yksityiskohtaisemmat lisätiedot teoksiin liittyen, kuten teosmitat ja käytetyt materiaalit käydään esitteessä läpi. Kaikki julkaisun tekstit ovat niin suomen, kuin englannin kielellä. Esitteen tehtävänä onkin siis nimenomaan toimia kattavana tietolähteenä kaikesta näyttelyyn ja sen teoksiin liittyvistä asioista ja saada sitä kautta eri taidemuseot kiinnostumaan näyttelyn tuomisesta myös heidän tiloihinsa.

Jotta näyttely ja sen teema kävisi julkaisusta selkeästi ilmi, on esitteen ulkoasun tuettava teosten tyyliä ja tekstin sanomaa visuaalisessa ilmeessään. Sen voikin katsoa olevan julkaisun tärkein laadullinen tavoite, mutta olennaista esitteen taittoa suunniteltaessa on ottaa huomioon kuitenkin myös, että näyttelystä ja sen teoksista tarjottu tieto on siinä selkeässä ja helposti ymmärrettävässä muodossa.

2.2 Kohderyhmä

Kun tekijä ja tavoitteet on määritelty, voidaan keskittyä julkaisun kohderyhmään: kenelle julkaisu on tarkoitettu? Kohderyhmä voi julkaisun aiheesta ja tarkoituksesta riippuen olla hyvin laaja tai vastavuoroisesti suppea, jos tarkoituksena on tarjota tietoa vain rajatulle ihmisryhmälle. Mitä tarkemmin kohderyhmä saadaan rajattua, sitä paremmin julkaisun sisältö ja visuaalinen viesti voidaan kohdentaa täsmäämään tarkoitustaan. (Juholin & Loiri 1998, 10; Pesonen 2007, 2.)

Kuten julkaisun tavoitteista jo kävi ilmi, on esitteen kohderyhmänä taidemuseot ja muut näyttelytilat, niin Suomessa kuin ulkomailla, joihin teoksia on mahdollista asettaa esille. Tällaisia näyttelypaikoiksi soveltuvia tiloja voi olla käytössään esimerkiksi eri kulttuuritoimijoilla. Koska näyttelyn toteutuksessa on otettu huomioon myös eri aistivaikeuksista kärsivät henkilöt, voidaan esitteen kohderyhmänäkin pitää eri järjestöjä, jotka tuottavat palveluita erityisryhmille ja joista osa toimi myös yhteistyössä Kehonan toteutuksessa. Esitettä voi hyödyntää myös tiedotettaessa keskuksen toiminnasta muille lastenkulttuuritoimijoille.

2.3 Aikataulu

Lopuksi on hyvä määritellä projektille myös aikataulu, jossa julkaisu halutaan saada valmiiksi. Aikataulua päätettäessä projektin eri työvaiheet käydään läpi ja niille asetetaan alustava kesto. Kestoja määriteltäessä on oltava realistinen: työvaihe, jonka ei heti uskoisi kestävän kauaa, voi viedä yllättävänkin suuren lohkon koko projektiin käytössä olevasta ajasta. Määrittelemällä eri työvaiheiden kestot oikein, voidaan välttyä turhalta kiirehtimiseltä projektin lopussa ja julkaisu saadaan tehtyä annetussa aikataulussa. (Juholin & Loiri 1998, 157.)

Kehona-esitteen teolle ei ollut olemassa mitään absoluuttista aikataulua, jossa julkaisun tuli olla valmis. Sovimme kuitenkin alustavasti, että suunnittelisin kesä-heinäkuun 2014 aikana esitteestä yhden version ja että katsoisimme sitä tarkemmin syksyllä, kun projekti oli enemmän ajankohtainen. Lopulta julkaisun viimeistely ve-

nyi kuitenkin vielä pidemmälle ja esite valmistui lopullisessa muodossaan huhtikuussa 2015.

Vaikka tarkkaa aikataulua valmiille esitteelle ei ollutkaan, toimi kesätyöni kesto eräänlaisena deadlinea omalle tekemiselleni. Esitteen suunnittelua aloittaessani, julkaisuun ei ollut olemassa valmiita tekstejä ja oli tiedossa, että ne valmistuisivat vasta aikaisintaan syksyllä. Sovimme kuitenkin, että kävisin muita näyttelyyn tehtyjä tekstejä läpi ja poimisin sieltä mielestäni olennaisimpia osioita alustavaksi tekstipohjaksi. Tämä auttaisi myöhemmin määrittelemään julkaisuun sopivan tekstin määrää. Sain tehtäväkseni myös kääntää näyttelytekstit englanniksi.

Tekstien läpikäyminen ja englannin käännökset olivatkin aikataulutustani eniten ohjaajat tekijät. Käännöstyö ja alustavien tekstien määrittely vei varsin paljon aikaa, joka tuli itselleni alussa yllätyksenä. Päätin siksi jaotella tekstin käsittelyä pitkin projektin eri vaiheita, enkä käynyt sitä kaikkea kerralla läpi. Näin pystyin suunnittelemaan julkaisun ulkoasua vuorotellen tekstitöiden kanssa ja taitto etenikin aina aukeama kerrallaan sitä mukaa, kun kaikki siihen tulevat elementit olivat valmiit.

3 SUUNNITTELU

Kun julkaisua tehdään toimeksiantona asiakkaalle, on suunnittelun ensimmäinen vaihe käydä läpi kaikki projektiin liittyvä materiaali, joka asiakkaalla on siitä antaa. Materiaaleja tarkastelemalla suunnittelija saa paremman ymmärryksen aiheesta ja pystyy sitä kautta suunnittelemaan julkaisulle ulkoasun, joka parhaiten tukee näitä lähtökohtia. (Cullen 2007, 30.)

Joskus suunnitteluprosessin alkuvaiheessa on tarpeen käydä läpi myös asiakkaan aikaisempia julkaisuja tai jopa kilpailijoiden vastaavia graafisia materiaaleja. Niitä tarkastelemalla asiakas voi konkreettisesti ilmentää suunnittelijalle omat mielentymyksensä ja tavoitteensa julkaisun visuaalisesta ilmeestä, mutta mahdollisesti myös näyttää, minkä tyyllisiä ratkaisuja välttää. (Cullen 2007, 31.)

Kehona-esitteen ideointi alkoi osaltani nimenomaan opinnäyteyöni toimeksiantajan graafisten materiaalien tarkastelulla. Sain tutkittavakseni lastenkulttuurikeskuksella aiemmin tehdyn näyttelyesitteen, joka antoi minulle paremman käsityksen sekä esitteen rakenteesta, kuin myös sen tulevasta sisällöstä. Sain myös muutaman esimerkin julkaisuista, joiden tyyliä toimeksiantajani halusi minun välttävän.

Seuraava askel oli tutustua Kehona-näyttelyyn jo siihen vaiheessa tehtyyn graafiseen materiaaliin ja sen visuaaliseen ilmeeseen. Tämä kattoi niin näyttelyn avajaiskutsun (kuva 1), tiedotteet, kuin taidemuseon aula-televisiossa pyörineet näyttelymainokset. Luonnollisesti myös esitteen tuli noudattaa näissä materiaaleissa jo käytettyä visuaalista ilmettä, jotta tiedotuksen tyyli pysyisi yhtenäisenä.

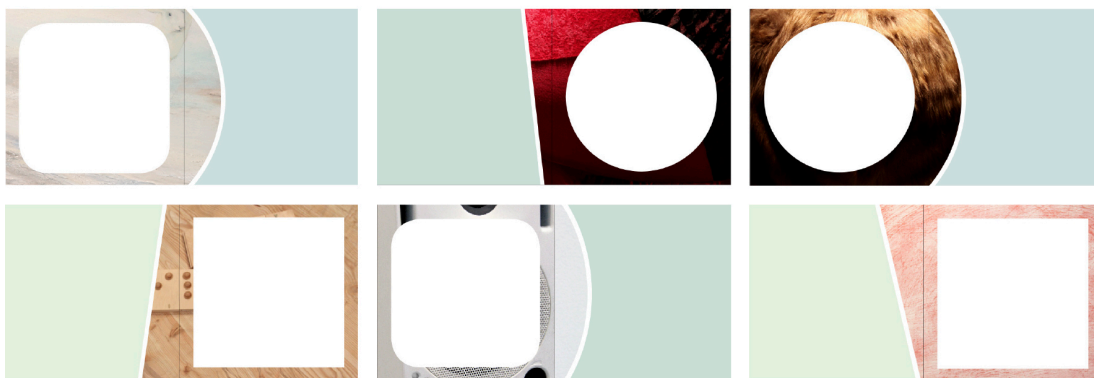
Kuva 1. Kehonan avajaiskutsu.

Keskustelin näyttelyn visuaalisesta ilmeestä aiemmat Kehona-materiaalit tehneen henkilön kanssa ja sain sitä kautta paremman käsityksen siitä, mitkä elementit minun tulisi ottaa mukaan myös esitteen ulkoasuun. Selkeimpänä elementtinä esiin nousi graafisissa materiaaleissa käytetty typografia, niin otsikko, kuin leipätekstin tyylin suhteen. Lisäksi sain toiveen tuoda näyttelyn kosketeltavuusteema sekä teoksissa toistunut ympyrän muoto jotenkin esitteen yleisilmeeseen mukaan.

Lähdin luonnostelemaan esitteen ulkoasua käydyn keskustelun pohjalta ja aika pian sain idean siitä, millainen esitteen visuaalinen teema voisi olla. Ensimmäinen päätös

oli käyttää esitteessä avajaiskutsun lailla paljon valokuvia, jotta saisin teosten materiaaleja jopa hieman korostetustikin esiin. Ideana oli, että teosten materiaaalipintoja tutkimalla lukijakin saisi pienen käsityksen siitä, miltä eri materiaalit kosketettaessa tuntuvat. Teosten omaa värimaailmaa ja tekstuureja noudattava ulkoasu toisi julkaisulle myös yhtenäisen ilmeen, joka ei sotisi teosten omaa tyyliä vastaan tai veisi niiltä huomiota.

Pidin myös esiin nousseesta ideasta sisällyttää ympyrän muoto mukaan julkaisun ulkoasuun. Mietin myös, olisiko muitakin teoksissa toistuneita muotoja jotenkin mahdollista hyödyntää graafisina elementteinä taitossa. Luonnostelujen pohjalta päädyin lopulta kolmeen eri muotoon, joita käyttäisin taustapohjina teostietojen alla: ympyrään, sekä pyöreä- ja teräväkulmaiseen neliöön. Toisin teosmuotoja ja materiaaleja esiin myös aukeamarajat ylittävien valokuvien kautta. Käytetyn elementin valitsisin aina teoksen oman muodon mukaan, mutta myös siten, että esitteessä vuorottelisi aukeamittain sekä pehmeät että kovat muodot. Julkaisun ensimmäiset, näyttelyn teemaa käsittelevät sivut pitäisin teosaukeamia yksikertaisempina, ilman sivun rajoja halkovia muotoja. Näin julkaisun yleisilmeestä ei tulisi liian vilkas tai raskas ja poikkeava ilme auttaisi erottamaan myös eri asiakokonaisuudet toisistaan.

Kuva 2. Teosaukeamien sivupohjat.

4 RAKENNE

4.1 Formaatti

Formaatilla tarkoitetaan julkaisun, tai muun tuotteen, muotoa ja fyysistä kokoa. Formaatin valintaan vaikuttaa julkaisun suunnittelijan visuaalinen näkemys sekä tuotteen toiminnalliset ja käytettävyyteen vaikuttavat tekijät. Niitä voivat olla niin julkaisun sopivuus kohderyhmän tarkoituksiin, asiasisällön luonne, julkaisun helppokäyttöisyys ja käsiteltävyyden miellyttävyys, sekä käytössä oleva budjetti. Onnistuneella formaattivalinnalla voidaan osaltaan vaikuttaa julkaisun sisällöllisen ja visuaalisen viestin vaikuttavuuteen, kuin myös sen erottuvuuteen muista julkaisuista. (Ambrose & Harris 2011, 9; Koskinen 2001, 62.)

Perinteisesti julkaisun formaattia valittaessa suositaan ISO-standardin mukaisia paperikokoja kuten A4 (210 x 297 mm) tai A5 (148 x 210 mm), niiden taloudellisuuden vuoksi. ISO-standardin ulkopuoliset paperikoot ovat hintavampia, sillä niiden saavuttamiseksi täytyy standardikokoisesta paperista leikata osa pois, joka aiheuttaa paperihävikkiä ja muita lisäkustannuksia. (Ambrose & Harris 2011, 10, 12; Koskinen 2001, 62.)

Lähdin liikkeelle formaatin valinnassa tutkimalla muita lastenkulttuurikeskuksella tehtyjä esitteitä ja julkaisuja. Huomasin aika pian, että silmääni miellyttivät muotonsa puolesta eniten symmetriset julkaisut ja päätin kokeilla, toimisiko tasasivuinen neliö muotona myös Kehona-esitteessä. Päätöstäni puolsi myös suunnitteluvaiheessa ideana esiin noussut graafisten muotojen käyttö visuaalisina elementteinä taitossa. Symmetriseen sivupohjaan ympyrän ja neliön muoto asettuisi sommittelun puolesta kauniisti ja loisi harmonisen ja tasapainoisen vaikutelman. Myös valokuvat, niin pysty- kuin vaakasuuntaiset, asettuivat neliön muotoiselle sivulle mielestäni hyvin.

Koon puolesta julkaisun formaatin määrittely tuotti hieman muotoa enemmän pähkäilyä, sillä minulla ei ollut tarkasti tiedossa esitteeseen tulevan tekstin määrää. Tiesin kuitenkin, että julkaisun tulisi olla tarpeeksi iso, jotta tärkeässä osassa siinä olevat valokuvat saisi sommiteltua sivuille hyvän kokoisina. Aiempaa näyttelyesitettä tut-

kimalla sain myös osviittaa näyttelytekstien pituuksista ja kuinka paljon ne veisivät sivulta tilaa luettavuudeltaan selkeällä pistekoolla ladottuna. Julkaisun kooksi määrytyi lopulta 180 x 180 mm.

Mielestäni formaatti on taidenäyttelyn esitteeseen sopiva: tarpeeksi iso esittelemään käsiteltävän aineiston selkeällä tavalla, mutta muotonsa puolesta muista julkaisuista positiivisella tavalla erottuva. Esitettä on myös sujuva käsitellä, eikä se ole liian kömpelö selailtavaksi. Taloudellisuuden näkökulmasta julkaisun formaattivalinta hieman mietitytti, mutta koska esitteestä tehtiin lopulta varsin pieni painosmäärä, oli standardikoosta poikkeaminen mielestäni ihan hyväksyttävää.

4.2 Sivumäärä

Painotuotteen sivumäärää päätettäessä, tulee suunnittelijan ottaa huomioon kaikki siihen vaikuttavat visuaaliset tekijät ja tekniset vaatimukset. Niitä ovat niin julkaisun sisältö ja sivukoko, mutta myös taitto- ja sidontatekniikkaan liittyvät tekijät. (Koskinen 2011, 63.)

Monisivuisissa julkaisuissa suositetaan yleisesti neljällä jaollista sivumäärää, sillä sen sidonta on teknisesti yksinkertaisempaa, kun kaikki sivut voidaan toteuttaa samankokoisina. Monisivuisen julkaisun sidonta onnistuu kuitenkin myös, vaikka sivumäärä ei olisikaan neljällä jaollinen. Tällöin yksi aukeama toteutetaan muita suurempana, lisäämällä ylimääräinen sivu taitoksina aukeaman laidoilte. Tämä kuitenkin aiheuttaa julkaisulle lisäkustannuksia. (Koskinen 2011, 63.)

Päätin pysyä esitteen sivumäärän kanssa taloudellisessa vaihtoehdossa, eli neljällä jaollisessa sivumäärässä. Sivumäärää lähdin pohtimaan julkaisun sisällön kautta: mitä osioita julkaisuun tulee, entä kuinka paljon ne vievät tilaa? Olin jo aiemmin päättänyt, että taitan yhden taiteilijan teoksen / teokset aina omalle aukeamalleen. Näin ne muodostaisivat omat, yksilölliset aukeamakokonaisuutensa, josta eri teostietojen hahmottaminen olisi selkeää ja jotka myös visuaalisesti noudattaisivat teoksen omaa teemaa. Teosaukeamien lisäksi julkaisuun tuli mahtua kuitenkin myös näyttelyn tee-

maa ja oheismateriaaleja esittelevät osiot, sekä näyttelyn tilavaatimuksia ja budjettia käsittelevä kokonaisuus.

Lopulta esitteen sivumääräksi valikoitu 24 sivua. Sivumäärää olisi hätätapauksessa voinut kuitenkin myös vähentää, sillä julkaisussa oli monta, pelkästään valokuvaa sisältävää sivua. Valokuvien rooli julkaisussa oli kuitenkin tärkeässä osassa, joten mielestäni niiden runsas käyttö oli ihan oikeutettua ja sivumäärän kasvun arvoista.

5 TAITTO

Taittamisella tarkoitetaan julkaisun tekstiaineiston ja visuaalisten elementtien sommittelua sivupohjaan. Taiton tarkoituksena on esittää julkaisun sisältö selkeällä tavalla, joka lukijan on helppo hahmottaa ilman sen suurempia ponnisteluja. Parhaassa tapauksessa taitto tukeekin käsiteltävän aiheen sanomaa, auttaa lukijaa sisäistämään julkaisun asiakokonaisuuksia, sekä myös herättää mielenkiintoa ja sitä kautta erottaa sen muista alan julkaisuista. (Ambrose & Harris 2011, 33; Pesonen 2007, 9.)

5.1 Taittopohja

Julkaisun taittaminen aloitetaan luomalla taittopohja ja siihen gridi. Gridi on pysty- ja vaakaviivoista muodostuva apulinjasto, jonka avulla teksti, kuvat ja muut graafiset elementit saadaan sommiteltua sivupohjaan tarkasti ja säännöllisesti. Perinteisesti gridiin määritellään julkaisun marginaalit sekä palstat, niiden lukumäärä, leveys ja palstojen väliin jäävän tilan määrä. Gridin käyttäminen taittopohjassa ei ole pakollista, mutta siitä on hyötyä silloin, kun halutaan luoda selkeä ja jäsennelty monisivuinen kokonaisuus, joka noudattaa määriteltyä rakennetta aina julkaisun alusta loppuun saakka. (Ambrose & Harris 2011, 33–34; Pesonen 2007, 9.)

5.1.1 Marginaalit

Tärkeässä osassa gridin luontia on marginaalien koon määrittely. Marginaaleilla tarkoitetaan julkaisun reunoille jätettyä tyhjää tilaa, joka kehystää sivulla olevaa sisältöä. Marginaalien tarkoituksena on kohdentaa lukijan katse sivun aktiiviseen tilaan ja keventää julkaisun tunnelmaa, mutta niitä voidaan hyödyntää myös esimerkiksi sivunumeroiden, viitteiden tai muiden lisätietojen sijoituspaikkana. Vaikka marginaalit ryhmittävätkin julkaisun elementtejä sivulla, ei niiden tarkoituksena ole rajoittaa visuaalisten elementtien käyttöä. Sivun reunat ylittävät kuvat tai graafiset muodot laajentavat sommittelun visuaalista tilaa ja tuovat taittoon sitä kautta vaihtelua ja uusia ulottuvuuksia. (Cullen 2007, 57; Koskinen 2001, 64; Pesonen 2007, 11.)

Kapeita marginaaleja suositetaan usein julkaisuissa, jossa tilaa taiton monille eri elementeillä on oltava paljon. Leveät marginaalit suosivat puolestaan tekstipainotteisia julkaisuja, joissa kuvien tai muiden visuaalisten elementtien määrä muuhun sisältöön suhteutettuna on pieni. (Cullen 2007, 57.) Yleisenä tapana kaikissa taitoissa on kuitenkin säätää julkaisun alamarginaali muita marginaaleja hieman suuremmaksi. Tämä antaa julkaisuille tasapainoisen vaikutelman, kun teksti ei näytä ”valuvan” ulos sivun alalaidasta. Monisivuisessa julkaisussa myös sisämarginaleja on usein syytä säätää hieman tavallista leveämmäksi, sillä sidontavaiheessa osa marginaalin kapasiteetista voi kadota taitteen alle. (Pesonen 2007, 11.)

Halusin Kehona-esitteen kanssa pitäytyä perinteisessä marginaalimallissa, joten säädin ne kaikki kooltaan saman suuruisiksi. Mielestäni tasakokoiset marginaalit sopivat julkaisun formaattiin ja antavat sille tasapainoisen ja keskitetyn yleisilmeen. Taitossa on käytetty myös paljon sivun reunat ylittäviä elementtejä ja vinoja linjoja, joten tasakokoisten marginaalien tuoma säännöllisyys on sommittelullisesti mielestäni ihan aiheellista. Eniten marginaalien rooli julkaisussa näkyy kansissa, sekä teosaukeamien valkoisissa taustapohjissa.

Vaikka marginaalit olivatkin esitteessä säädetty saman suuruisiksi, päätin jättää sivun ylälaidasta alalaitaan juoksevien tekstipalojen alle hieman ylämarginaleja enemmän tilaa, saadakseni sivun näyttämään tasapainoiselta. Tein myös päätöksen olla suuren-

tamatta esitteen sisämarginaalia, koska julkaisun sivumäärä oli loppujen lopuksi niin pieni, että en uskonut sidonnan syövät marginaalia silmiinpistävän suuresti.

5.1.2 Palstat

Palstat ovat julkaisun pystysuoria erillisalueita, joita käytetään tekstin ja kuvien linjaamiseen ja asetteluun. Julkaisun palstoja määriteltessä tulee ottaa huomioon palstojen lukumäärä, leveys sekä palstojen välisen tilan suuruus. Niihin vaikuttavat julkaisun sisältö, sisällön määrä sekä käytössä oleva formaatti. (Cullen 2007, 56; Pesonen 2007, 9, 12.)

Yksipalstaista ladontaa suositaan usein tekstipainotteisissa julkaisuissa, joissa visuaalisten elementtien määrä ei ole hallitseva. Yhdellä palstalla juokseva teksti sopiikin hyvin esimerkiksi katalogeihin, joihin se tuo laadukkaan ja ajattoman mielikuvan kiintopisteenä olevan tekstin kautta. Kaksi- tai monipalstaista ladontaa kannattaa hyödyntää puolestaan julkaisuissa, joissa sisältö on yhdistelmä monen eri tyyllisiä tekstejä. (Tondreau 2009, 11–12.) Kun palstoja on useampi, voi tekstin latoa toisistaan erilleen, luoden mahdollisuuden eri asiakokonaisuuksien muodostumiselle, mutta myös niiden keskinäiselle vertailulle.

Palstan leveyttä määriteltäessä tärkein huomioon otettava seikka on tekstin luettavuus. Jos teksti on ladottu liian kapealle palstalle, muodostuu siihen liikaa luettavuutta hidastavia tavutuksia. Liian leveä palsta tuottaa vaikeuksia puolestaan silloin, kun lukijan on rivin päätteessä vaikea löytää uuden rivin alkuun. Palstan sopivaa leveyttä ja optimaalista luettavuutta voi tavoitella muokkaamalla tekstin pistekokoa, riviväliä ja välistystä. Palstojen välisen tilan määrittelyssä auttaa puolestaan marginaalien lähempi tarkastelu. Turvallinen valinta onkin asettaa palstojen välisen tilan suuruudeksi puolet marginaalien leveydestä. (Samara 2005, 70.)

Kehona-esitteen kanssa päädyin poikkeuksellisesti käyttämään niin yksi- kuin kaksipalstaista ladontaa. Tähän vaikutti eniten julkaisun tekstit, jotka olivat niin suomen kuin englannin kielellä. Mielestäni selkein tapa esittää tekstit oli latoa ne omille, erillisille palstoilleen, jolloin niiden toisistaan erottaminen oli nopeampaa. Julkaisun

alussa olevilla, näyttelyä ja sen taustoja käsittelevillä aukeamilla tämä toteutuikin hyvin, sillä sivuilla oli tarpeeksi tilaa asettaa tekstipalstat vierekkäin. Teosaukeamilla tilaa palstojen rinnakkain asettelulle ei teoskuvien ja graafisten muotojen vuoksi kuitenkaan ollut, joten päädyin latomaan erikieliset tekstit allekkain yhdelle palstalle.

Pohdin esitettä taittaessani, aiheuttaisiko yhtenäisestä palstatyylistä poikkeaminen julkaisulle sekavan ja rauhattoman yleisilmeen. Kokeilin yhtenäistää palstoitusta latomalla myös alkuaukeamien tekstit yhdelle palstalle, mutta marginaalista marginaaliin ulottuva palsta näytti silmässä liian leveältä, eikä teksti asettunut sivulle kauniisti. Teosaukeamilla kahden palstan käyttö ei tilanpuutteen vuoksi myöskään onnistunut, joten päätin pitäytyä alkuperäisessä palstoituksessa. Huomasin että toisistaan eroavat palstatyylit toimivat julkaisussa myös eräänlaisina tilanjakajina sisältöteemojen välillä, joka mielestäni ryhmittää julkaisun eri osa-alueita mukavasti.

Lähdin palstojen leveyksien määrittelyssä lähtökohdasta tehdä ne kaikki leveyksiltään samansuuruisiksi. Tekstien pituuksien vaihteluiden myötä teosaukeamat näyttivät kuitenkin epätasapainoisilta, kun palstat asettuivat joka aukeamalla eri tavalla. Muokkasin palstojen leveyksiä teosaukeamilla niin, että ne juoksivat aina sivun ylämarginaalista alamarginaaliin ja kokonaisuus näytti heti harmonisemmalta. Teosaukeamilla, joilla valokuvien rajallisuuden vuoksi oli pakko käyttää vaakakuvia, ei palstojen juoksutus sivun ylälaidasta alalaitaan onnistunut. Näissä tapauksissa ladin tekstin muita palstoja leveämmälle alalle. Alkuaukeamille noudatin palstan standardikokoa ja määrittelin palstaväliksi puolet marginaalin leveydestä.

Vaikka palstaleveys vaihtelee aika radikaalisti eri aukeamien välillä, ei se mielestäni ole liian silmiinpistävää. Teosaukeamia hallitsee visuaalisesti niiden suuret graafiset muodot ja niitä mukaillen ladotut tasapalstaiset tekstit mielestäni täydentävät muuta sommittelua paremmin, kuin jos palstat olisivat kaikki saman suuruisia.

6 ULKOASU

Julkaisun ulkoasun tehtävänä on toimia visuaalisena ilmentymänä julkaisun teemasta ja sen luonteesta lukijalle. Onnistunut ulkoasu tukeekin viestin sanomaa ja auttaa lukijaa ymmärtämään siinä käsiteltyjä asiakokonaisuuksia ja sisällöllisiä viestejä paremmin. (Pesonen 2007, 2.)

6.1 Typografia

Typografialla, eli tekstin ulkoasulla, on julkaisussa kaksi tärkeää roolia: sen tehtävänä on tukea sisällön sanomaa muotokielellään, sekä saattaa teksti lukijalle miellyttävään ja selkeään muotoon. Jos typografia on valittu onnistuneesti, voi se itsessään houkutella lukijaa tutustumaan julkaisuun tarkemmin. Typografian hyvä luettavuus puolestaan vaikuttaa oleellisesti siihen, kuinka mielellään lukija ryhtyy tekstiä lukemaan ja kuinka kauan hän sitä jaksaa käydä läpi. Typografian onnistumiseen vaikuttaa niin kirjaintyyppi ja sen koko, riviväli ja -pituus sekä palstan muoto. (Itkonen 2005, 72; Pesonen 2007, 13, 29; Virtanen 2009 & 2012, 120.)

6.1.1 Kirjaintyypit

Kirjaintyypit jaetaan perinteisesti kahteen eri ryhmään: antiikvaan ja groteskiin. Antiikvalla tarkoitetaan niin sanottua päätteellistä fonttia, jossa kirjain alkaa ja/tai päättyy vaakasuoraan pääteviivaan. Ominaista antiikvalle ovat myös sen kirjainten viivojen paksuusvaihtelut. Groteski puolestaan on päätteetön fontti, joka on viivavahvuudeltaan antiikvaa huomattavasti raskaampi ja tasaisempi. (Itkonen 2005, 73.)

Antiikvaa pidetään yleisesti groteskia helppolukuisempänä johtuen sen päätteellisyydestä: kirjainten vaakasuorat päätteet ohjaavat silmää ja auttavat lukijaa pysymään oikealla rivillä. Antiikvaa suositaankin eritoten julkaisuissa, kuten lehdissä ja kirjoissa, joissa tekstiä on yhdellä sivulla paljon. Groteskia puolestaan käytetään antiikvaa enemmän otsikoissa ja ingresseissä. (Itkonen 2003, 63; Itkonen 2005, 73.) Viivavahvuudeltaan paksuampi fontti erottuu muusta tekstistä selkeämmin ja auttaa ryhmittelemään tekstin omiksi aihekokonaisuuksikseen.

Kehona-esitteen kanssa minun ei tarvinnut pohdiskella eri kirjaintyyppien valinnan kanssa, sillä näyttelylle oli määritelty typografinen tyyli jo sen aiemmissa graafisissa materiaaleissa. Tiedotuksen yhtenäisyyden vuoksi myös esitteen tuli noudattaa tätä samaa tyyliä. Tämä sopi minulle hyvin, sillä mielestäni käytetyt kirjaintyypit olivat luettavuudeltaan selkeitä ja pystyin kuvittelemaan niiden sopivan hyvin myös esitteen tyyliin.

Otsikkona Kehona-materiaaleissa ja myös esitteessä käytettiin *Arial Rounded MT Bold* -kirjaintyyppiä. Se on versaaaleista, eli suuraakkosista muodostuva, kooltaan varsin massiivinen groteskityyppi. Tiedotteissa fonttia oli käytetty pelkästään sen ääriiviivoina, avajaiskutsussa se puolestaan oli painettu kohdistettuna lakkauksena kutsun etukanteen, jolloin siitä kuului läpi alla oleva valokuva teoksen pinnasta. Tästä sain idean upottaa valokuvaa myös teosaukeamilla oleviin pääotsikoihin (kuva 3), sekä teosmittoja havainnollistaviin palkkeihin. Päädyin käyttämään samaa kirjaintyyppiä myös teoksen nimessä ja valmistusvuodessa, sekä pääotsikkoina muilla aukeamilla, mutta korostin niitä pelkästään värin avulla, jotta teksteistä ei tulisi liian kirjavaa vaikutelmaa.

Kuva 3. Valokuva upotettuna typografiaan.

Leipätekstin kirjaintyyppinä esitteessä toimi puolestaan *Myriad Pro*. Se on luettavuudeltaan selkeä ja perinteinen groteskityyppi, jolla on myös monia kirjainleikkaksia, eli fontin eri välimuotoja (Itkonen 2005, 74). Hyödynsinkin kirjainleikkauksista lihavointia ja kursiivia erottelemaan tekstien eri asiakokonaisuudet, sekä yksityiskohdat, kuten henkilöiden nimet erilleen muun tekstin joukosta.

Perinteisesti leipäteksti on fonttikooltaan noin 9–12 pistettä ja riviväli sitä 1–4 pistekokoa suurempi. Julkaisun pistekokoon vaikuttaa olennaisesti käytetty kirjaintyyppi sekä julkaisun muoto: onko kyseessä lehti, kirja vai esite. Rivivälin tehtävänä puolestaan on varmistaa, ettei tekstin eri rivit asetu liian kauas tai vastavuoroisesti liian lähelle toisiaan, jotka molemmat osaltaan heikontavat tekstin luettavuutta. (Itkonen 2005, 75, 77; Virtanen 2009 & 2012, 121.) Kehona-esitteessä leipätekstin pistekokona oli 10 ja rivivälin puolestaan 13 pistettä, jotka molemmat asettuvat annettujen normien sisälle.

6.1.2 Värien käyttö

Eri sävyiset väripohjat tekstin alla voivat tilanteesta riippuen joko parantaa tai heikontaa tekstin luettavuutta. Värien käytön onnistumiseen vaikuttaa käytetyn fontin ja väripohjan kontrastin suuruus: mitä suurempi kontrasti niiden välillä on, sitä paremmin teksti väripohjasta erottuu. Yleisesti suositaan kuitenkin mustaa fonttia ja vaaleaa väripohjaa, sillä negatiivikontrastin käyttö (valkoinen teksti värillisellä tai mustalla pohjalla) ei tekstin luettavuuden näkökulmasta ole kovin järkevää. (Virtanen 2009 & 2012, 124.)

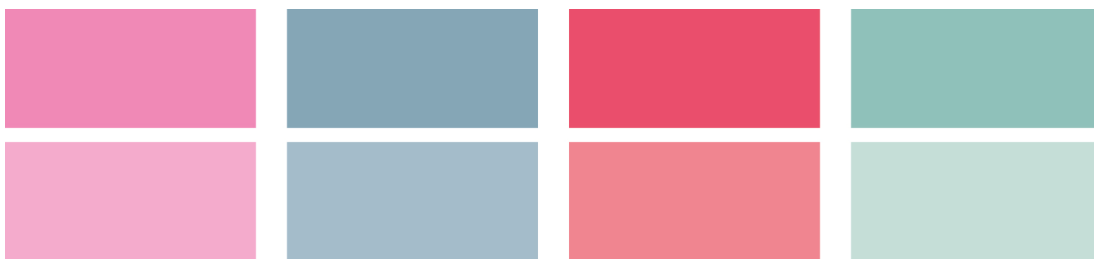
Selkeä valinta luettavuuden kannalta on tietenkin musta teksti valkoisella pohjalla. Jos julkaisun visuaaliseen ilmeeseen haluaa kuitenkin tuoda vaihtelua, kannattaa taustavärin muuttamista miettiä. Luettavuuden kannalta voimakkaita taustavärejä, kuten tummanpunaista tai sinistä, kannattaa välttää, sillä niistä musta teksti voi olla vaikea hahmottaa. Taustaväriksi kannattaakin valita jokin neutraali ja paljon valkoista sisältävä väri, kuten vaaleankeltainen tai vaaleanvihreä. Fontin väri kannattaa pitää mustana. (Virtanen 2009 & 2012, 124.)

Käytin Kehona-esitteen teosaukeamilla vaaleita väripohjia leipätekstien alla, saadakseni aukeamat näyttämään tasapainoisemmilta kokonaisuuksilta. Väreinä käytin niin sinisen, turkoosin kuin vihreän murrettua sävyä (kuva 4), jokaista niitä kahdella eri aukeamakokonaisuudella. Värit valitsin teoksiin ja niiden väreihin sopivuuden perusteella silmämääräisesti, mutta otin huomioon myös, että teksti erottuisi niistä tarpeeksi selvästi.

Kuva 4. Teosaukeamilla käytetyt väripohjat.

Tämä olikin erityisen tärkeää siksi, että esitteen leipätekstillä oli kaksi eri väriä, musta ja harmaa. Värien tarkoituksena oli erottaa julkaisun erikieliset tekstit toisistaan: suomen kielinen teksti oli mustalla, englannin kielinen puolestaan hieman harmaammalla sävyllä. Käytetyn väripohjan tulikin olla sävyltään tarpeeksi vaalea, jotta myös harmaa teksti erottuisi siitä selvästi. Värien tummuusasteen vaihtelua hyödynsin myös esitteen teostietojen, sekä kannen ja alkuaukeamien pääotsikoissa, mutta niissä tapauksissa teksti oli aseteltu valkoisen väripohjan, tai vaaleasävyisen valokuvan päälle, joten tekstin hukkumista taustapohjaan ei tarvinnut pelätä. Otsikoissa käytetyt värit kuvassa 5.

Kuva 5. Ylärivissä suomen kielisten, alarivissä englannin kielisten otsikkofonttien värit.

6.2 Valokuva

Käytetyllä kuvituksella – valokuvilla ja grafiikalla, on julkaisussa todella suuri merkitys: ne herättävät mielenkiintoa ja innostusta julkaisua kohtaan, vahvistavat tekstin tunnelmaa ja auttavat ymmärtämään siinä käsiteltyjä asiakokonaisuuksia ja käsitteitä. Kuvituksen avulla voidaan myös ilmentää asioita, tapahtumia ja tunteita, joiden selittäminen sanallisesti olisi vaikeaa. Kuvitus tarjoaakin lukijalle mahdollisuuden sisäistää asioita helpommin ja nopeammassa tahdissa, ilman lukemisen vaatimaa ponnistelua. (Ambrose & Harris 2011, 93; Pesonen 2007, 48.)

Kuvituksen tyyli ja tarkoitus voidaan perinteisesti jakaa kahteen eri kategoriaan: informatiiviseen ja dekoratiiviseen. Informatiivisen kuvan tarkoituksena on selventää tekstissä käsiteltyjä asiakokonaisuuksia ja tuoda niihin uusia näkökulmia ja ulottuvuuksia, joita tekstissä ei välttämättä suoraan kerrota. Dekoratiivisen kuvan tehtävänä puolestaan on luoda tunnelmaa ja haluttuja mielikuvia yhdessä muiden taitossa käytettyjen elementtien kanssa, sekä ryhmitellä julkaisun kokonaisilmettä. (Pesonen 2007, 48.)

Kehona-esitteen päätavoitteena on markkinoida näyttelyä taidemuseoille ja muille näyttelypaikoille, jonne sitä mahdollisesti lähdetään kierrättämään. Valokuvat ovat siis todella suuressa roolissa esitteen sisältöä, sillä niiden kautta kohderyhmälle pystytään konkreettisesti näyttämään millaisista teoksista näyttelyssä on kyse. Valokuvat tarjoavatkin näyttelystä tietoa ja havainnollistavat sen sisältöä tavalla, joka sanallisesti olisi lähes mahdoton selittää. Tekstit toisaalta taustoittavat teosten lähtökohtia ja niiden perimmäistä ideaa, joka myös osaltaan tuo näyttelylle uusia ulottuvuuksia ja sitä kautta syventää näyttelykokemusta. Esitteessä tekstit täydentävätkin valokuvien viestiä ja päinvastoin.

Esitteessä olevat kuvat voi jakaa kolmeen eri kategoriaan niiden teeman mukaan:

1. Teoksia havainnollistavat kuvat
2. Näyttelyn teemaa havainnollistavat kuvat
3. Teosten materiaaleja havainnollistavat kuvat

Teosta havainnollistavien kuvien tarkoituksena on esitellä teokset tavalla, josta niiden muoto ja muu fyysinen olemus on helppo hahmottaa. Kuvat on otettu edestäpäin ja niiden taustat on syväty kokonaisuudessaan pois, jotta kuvaan ei muodostu mitään hahmottamista haittaavia häiriötekijöitä.

Näyttelyn teemaa havainnollistavissa kuvissa puolestaan näkyy, kuinka teokset ovat suorassa vuorovaikutuksessa kokijan kanssa. Osa kuvista on otettu näyttelyn avajaisista, osa puolestaan näyttelyyn tehdyn liikeimprovisaation kuvauksista. Kuvien tehtävänä on havainnollistaa näyttelyn kosketeltavuusaspektia ja tarjota esimerkkejä tavoista, joilla eri teokset on mahdollista kokea.

Teosten materiaaleja esittelevien kuvien tarkoituksena on toimia puhtaasti taiton visuaalisina elementteinä. Hyödynsin materiaalikuvia niin tekstipalstojen taustakuvina, typografisiin elementteihin upotettuna, kuin teosaukeamia halkovien graafisten muotojen taustana. Tarkoitukseni oli tuoda korostetusti esiin teoksissa käytetyt materiaalit, sillä ne ovat suuressa osassa näyttelyn kosketeltavuusteemaa. Vaikka valokuvan kautta materiaalin koskettaminen ei olekaan mahdollista, voi se antaa lukijalle pienen käsityksen siitä, miltä eri pinnat teoksissa tuntuvat.

Käytin esitteen taitossa valokuvia, jotka oli otettu näyttelyn tiedostusta varten. Kävin myös itse nappaamassa pari valokuvaa muutamasta teoksesta ja niiden materiaaleista, joita tarvitsin taitossa. Muuten sain keskittyä valitsemaan valmiista kuvista parhaiten esitteeseen sopivat. Osan valokuvista kanssa palloiteltiin toki jonkin verran, jotta esitteeseen saataisiin kattava valikoima erityyppisiä ja haluttua mielikuvaa tukevia kuvia.

6.2.1 Kuvankäsittely

Ennen julkaisun lähettämistä painoon, on siinä käytettyjä valokuvia usein syytä hieman muokata, jotta ne toisintuvat valmiissa painotuotteessa parhaalla mahdollisella tavalla. Tällaisia painoteknillisiä kuvankäsittelyn toimenpiteitä on esimerkiksi kuvien sävyalojen korjailu, naarmujen ja muiden mahdollisten kuvavirheiden poistaminen, värierottelu, eli kuvan muuntaminen RGB-profiilista painovalmiiseen CMYK-

muotoon, sekä kuvan terävöitys. Lisäksi on varmistettava, että kuvan resoluutio on painovaatimukset täyttävä 300 ppi. (Koskinen 2010, 103–104; Pesonen 2007, 121–122, 127, 130.)

Koska Kehonasta otettuja valokuvia oli käytetty jo näyttelyn tiedotuksessa, oli suuri osa valokuvista, väriprofiileja lukuun ottamatta, jo valmiiksi käsiteltyjä. Minun tehtäväkseni jäikin enää muokata loput kuvista, joita tarvitsin taitossa. Tämä vaati lähinnä pientä sävykorjailua ja terävöitystä, sekä tietenkin resoluution säätöä. Olennaista kuvia muokatessa oli myös pitää huoli siitä, että kuvissa olevat teokset säilyttivät originaalit värisävynsä. Lopulta käänsin kaikki esitteessä olevat kuvat oikeaan väriprofiiliinsa.

6.3 Kannot

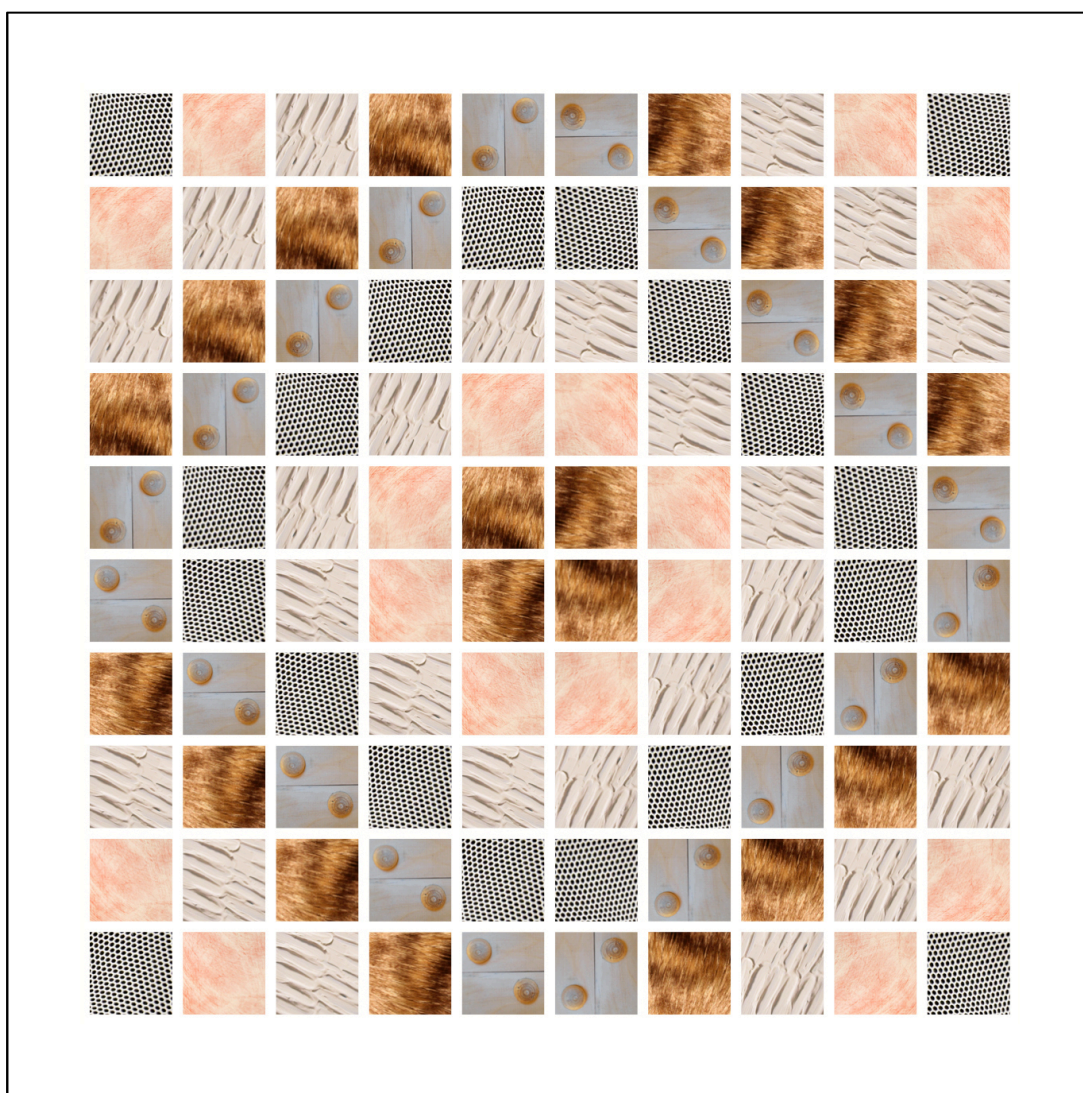
Kansien visuaalisella ilmeellä on julkaisussa todella suuri rooli: ne ovat ensimmäinen asia, jonka mahdollinen lukija julkaisusta näkee. Onnistunut kansikuvitus saattaaakin parhaassa tapauksessa houkutella lukijaa tutustumaan myös julkaisun sisältöön, jos kannot ovat jo itsessään herättäneen mielenkiinnon ja innostuksen. Siksi onkin tärkeää, että kannot tukevat julkaisun sisältöä ja sen kirjoittajan alkuperäisnäkemyä, mutta tuovat esiin myös ulkoasun suunnittelijan vision teoksen teemasta. (Drew & Sternberger 2005, 0, 8.)

Kehona-esite toimitetaan suoraan sen rajatulle kohderyhmälle, joten sen ei sinänsä tarvitse kilpailla kansillaan huomioarvosta muiden julkaisuiden kanssa. Esitteen kansien pääasiallinen tavoite onkin toimia nimenomaan julkaisun sisällön ja teeman kuvastajana. En halunnut kuitenkaan käyttää esitteen kansissa kuvia teoksista kokonaisuudessaan, jottei julkaisusta tulisi liian katalogimaista vaikutelmaa. Päätin hyödyntää jo julkaisun sisäsivuilla noudatettua teemaa teosmateriaaleista graafisina elementteinä.

Luonnostelin esitteelle monia erilaisia kansivaihtoehtoja, mutta päädyin lopulta versioon, jossa teosmateriaalikuvat loivat eräänlaisen mosaiikkimaisen sommitelman symmetrisillä neliön muodoilla. Yritin soveltaa ideaa myös ympyrän muotoon, mutta

se ei sopinut julkaisun formaattiin yhtä hyvin, joten päätin pitäytyä alkuperäisessä ideassa.

Käytin kannen valokuvina lähikuvaa jokaisen näyttelyn taiteilijan teoksesta ja yritin sommitella niistä värien ja tekstuurien puolesta tasapainoisen kokonaisuuden (kuva 6). Kuvat erottelin toisistaan ohuilla valkoisilla bordereilla ja myös sivun marginaalit jätin kokonaisuudessaan valkoisiksi, jotta kannet eivät näyttäisi liian raskailta ja tukkoisilta. Etu- ja takakannet tein molemmat samanlaisiksi.

Kuva 6. Kannen ensimmäinen versio.

Asiakkaalta tuli kansien puolesta kuitenkin toive, että niissä käytettäisiin myös valokuvia, jotka toisivat enemmän esille näyttelyn kosketeltavuusaspektia. Kokeilimme kansiin eri tyyliä valokuvia ja päädyimme lopulta neljään eri kuvaan, jotka parhai-

ten toivat kosketeltavuusteeman esiin eri teosten kautta. Sommittelin valitut kuvat materiaalikuvia selkeästi isompina sivupohjaan ja lisäsin myös näyttelyn suomen ja englannin kielisen nimen esitteen kanteen (kuva 7). Typografiana noudatin jo julkaisun sisäsivuilla käytössä ollutta otsikkotyylä ja nimet asettelin sivun keskelle, valkoisen pohjan päälle, josta ne oli selkeä lukea. Esitteen takakannen (kuva 8) toteutin samanlaisena, mutta valkoiseen palkkiin sijoitin näyttelyn kierrätettävyyteen liittyvät puhelinnumerot, osoitteet ja muut lisätiedot, josta ne olisi tarvittaessa helppo löytää.

Kuva 7. Esitteen etukansi.

Kuva 8. Esitteen takakansi.

7 VIIMEISTELY

7.1 Paperi

Paperivalinnalla voidaan osaltaan vaikuttaa julkaisun ulkoasuun ja visuaaliseen ilmeeseen, sekä siitä syntyvään mielikuvaan. Se antaa lukijalle osviittaa julkaisun tyyllisistä tavoitteista ja parhaassa tapauksessa myös tukee siinä käsiteltä sisältöä. Painoalustaa valittaessa onkin syytä kerrata julkaisun tyyllilliset tavoitteet ja miettiä,

voidaanko tietynlaisilla paperivalinnoilla osaltaan tukea näitä tavoitteita. Lopullista valintaa tehtäessä on kuitenkin tärkeää pitää mielessä myös julkaisun tekoon käytössä oleva budjetti. (Pesonen 2007, 68.)

Paperityylit voidaan jakaa karkeasti kahteen eri kategoriaan: päällystettyyn ja päällystämättömään paperiin. Päällystetty paperi on pinnaltaan kyllästetty, joka tuo sille sileän ja tasaisen pintatunnun. Sileä paperi onkin oivallinen valinta kuvapainotteisiin julkaisuihin, sillä sen tasainen pinta heijastaa valoa kiitettävästi ja sitä kautta saa myös julkaisussa käytetyt kuvat näyttämään kirkkaammilta. Päällystettyä paperia on mahdollista saada niin kiiltävänä, kuin matta tai puolimattaisena versiona. (Pesonen 2007, 68–69.)

Päällystämätön paperi on puolestaan tunnultaan karheampi, sillä sen pintaa ei ole kyllästetty millään jälkikäsittelyaineilla. Päällystämätön paperi on pinnaltaan myös mattapintainen ja sopii siksi hyvin esimerkiksi kirjoihin ja muihin tekstipainotteisiin julkaisuihin, joissa paperin pintaan ei saa muodostua luettavuutta häiritseviä heijastuksia. (Pesonen 2007, 68–69.)

Mielikuvia paperivalinta luo eniten sen pinnan kiillolla tai kiiltämättömyydellä, sekä paperin paksuudella. Esimerkiksi paksumpaa, mattapintaista paperia pidetään usein laadultaan ja tyyli-mielikuvaltaan ohutta, tai kiiltäväpintaista paperia parempana ja arvokkaampana. Kiiltäväpintainen paperi toisaalta toisintaa julkaisussa käytettyjä värejä mattapintaista paperia paremmin, joten paperivalintaa tehtäessä onkin otettava huomioon niin julkaisun visuaaliset, kuin toiminnalliset tavoitteet. (Pesonen 2007, 68–69.)

Lopuksi on syytä kiinnittää huomiota myös paperin värillisyyteen. Valkoiset paperit vaihtelevat laadun mukaan sävyiltään yllättävän paljon ja pinnan väri voi vaihdella aina hieman kellertävästä jopa sinisen sävyihin. Optimaalista valkoisen sävyä määriteltäessä onkin taas syytä lähestyä sitä julkaisun käyttötarkoituksen kautta. Jos tarkoituksena on tehdä tekstipainotteinen julkaisu, on murrettu valkoinen sävy paras valinta, sillä se antaa tekstille lempeän taustapohjan. Jos ideana on puolestaan tehdä paljon kuvia sisältävä julkaisu, tuo sävyiltään vitivalkoinen paperi kuville parhaimman kontrastin. (Pesonen 2007, 70.)

Kehona-esitteen paperivalintoja lähestyin puhtaasti kosketeltavuuden näkökulmasta. Halusin, että paperilla olisi itsessään jokin selkeä tuntu, jonka lukija huomaaisi heti julkaisua selaillessaan. Pallottelin ideoilla, jossa sisäsivut olisivat päällystetystä, nahkeasta paperista ja kannet puolestaan karheasta, päällystämättömästä paperista tai päinvastoin. Tulin myös siihen tulokseen, että paksummasta paperista tehdyt kannet ja ohuimmat sisäsivut toimisivat esitteessä hyvin ja toisivat sille tietynlaista arvokkuutta ja tyylikkyyttä, tasapaksua, vihkomaista yleisilmettä paremmin.

Lähdin taittoprosessin valmistuttua tutkimaan lastenkulttuurikeskuksella olevia paperinäytteitä ja vertailin niiden toimivuutta pohtimaani ideaan. Huomasin aika pian, ettei näytteissä ollut ideoimani kaltaisia papereita ja aloin myös itse epäilemään konseptin toimivuutta. Keskustelin paperivalinnoista lastenkulttuurikeskuksella työskentelevän henkilön kanssa, joka on tehnyt kaikki aiemmat Kehona-materiaalit. Hän ehdotti samettimaisen pintatunnun omaavan paperin käyttöä koko esitteessä ja sytyin myös itse idealle. Ajatusta tuki myös julkaisun suunnitteluvaiheessa esiin noussut idea käyttää esitteen etukannessa kohdistettua hiekkastrukturilakkausta, joka olisi tuonut esitteeseen oman kosketeltavuus-elementtinsä. Sileäpintainen paperi loisi suuremman kontrastin karheaa lakkausta vasten, kuin jos myös kansissa olisi käytetty itsessään karheapintaista paperia. Jos taas lakkaus osoittautuisi liian kalliiksi, ei esitteen tuntuaspekti kärsisi siitä liikaa, kun paperilla olisi jo itsessään selkeä kosketeltavuuspinta.

Parhaimmaksi vaihtoehdoksi saatavilla olevista papereista valikoitui mattapintainen clc-paperi. Sen pinnassa oli samettimainen tuntu, vaikkakaan ei niin voimakas, kuin olisin ehkä halunnut. Päätinkin tehdä tarjouspyynnön kyseisen paperin mukaan, mutta laitoin tarjoukseen myös pyynnön painolta ehdottaa paperia, jossa pintamateriaali olisi vielä samettisempi. Painolta tulikin ehdotus Munken Lynx paperista, joka on mattapintainen, hieman luonnonvaalea ja jossa pintatuntu oli clc:tä parempi (Viitanen sähköposti 2015). Se valikoituikin esitteen lopulliseksi paperiksi ja kannet toteutettiin sillä 240 gramman ja sisäsivut 120 gramman paksuisina.

7.2 Tarjouspyyntö

Kun esite on valmis, on se aika lähettää painoon. Sitä ennen täytyy painopaikalle kuitenkin tehdä tarjouspyyntö, jotta saadaan selville, kuinka paljon esitteen tekeminen siellä maksaa. Tarjouspyynnöstä tulee ilmetä seuraavat, julkaisun tekemisen kustannuksiin vaikuttavat tekijät:

- Tuote
- Tuotteen koko
- Sivumäärä
- Painovärit
- Paperilaatu
- Painosmäärä
- Jälkikäsittely
- Aineisto
- Toimitustapa asiakkaalle (Pesonen 2007, 380.)

Tarjouspyynnössä on myös mahdollista kysyä painon mielipidettä eri painotuotteen liittyvissä asioissa, jotka itselle ovat ehkä epäselviä ja joiden kanssa tarvitsee apua. Tällaisia seikkoja voi olla epätietoisuus esimerkiksi paperin, värisyyden tai painosmäärän suhteen. (Pesonen 2007, 380.)

Tein tarjouspyynnön Kehona-esitteestä tarvittavien tietojen perusteella (kuva 9). Pyysin tarjouksen sekä jälkikäsittelynä olevan hiekkastrukturilakkauksen kanssa, sekä ilman sitä, jotta voisimme helposti verrata sen tuomaa lisäkustannusta julkaisun tekoon.

Työ: Kehona-esite
 Koko: 180 x 180 mm
 Laajuus: 24 sivua
 Värillisuus: 4/4
 Materiaali: CLC (tai "samettisempi" paperi, jos löytyy). Kannet: n. 250g, sisäsivut n. 120g.
 Määrä: 50 kpl
 Jälkikäsittely: Kannessa kohdistettu hiekkastrukturilakkaus. Leikkaus ja laatikkopakkaus.
 Aineisto: PDF
 Vedos: 1 kpl
 Toimitusaika: Aineisto painovalmis 9.4. Vedos vko 16. Työ valmis vko 17.

Kuva 9. Kehona-esitteen tarjouspyyntö.

Kun tarjouspyyntö on lähetetty ja siihen mahdollisesti tulleet muutokset ja korjaukset on sovittu, lähettää painotalo julkaisun tekijälle vielä kirjallisen vahvistuksen työstä ja sen painoprosessin yksityiskohdista. (Pesonen 2007, 380.)

Sain tilausvahvistuksen painotalolta pian tarjouspyynnön lähettämisen jälkeen (kuva 10). Siihen oli kerrattu projektin eri tuotannolliset tekijät, sekä annettu ehdotus toisesta paperivalinnasta, jota olin pyytänyt tarjouspyynnössä. Painotalolta oli tullut erikseen vielä viesti jälkikäsitellyn hiekkastruktuurilakkauksesta. Sen kustannukset olisivat nousseet teknisten toimenpiteiden vuoksi niin suuriksi, että painotalo oli nähnyt parhaaksi olla laittamatta sen kustannuksia edes lopulliseen tilausvahvistukseen.

Työ	Kehona esite
Koko	180 x 180 mm
Laajuus	24 sivua
Värillisyy	4/4v
Materiaali	kansi Munken lynx 240g, sisus Munken lynx 120g
Määrä	50 kpl
Jälkikäsitely	vihkonidonta
Aineisto	tulostusvalmis pdf-aineisto asiakkaalta.
	Mahdollinen ladonta- ja taittotyö veloitetaan erikseen 70,00 €/h.
Vedos	1 kpl

Kuva 10. Esitteen tilausvahvistus.

8 LOPUKSI

Kehona-esitteen tekeminen oli todella mielenkiintoinen ja opettava projekti. Olen aikaisemminkin taittanut julkaisuja itsenäisesti alusta loppuun saakka, mutta koskaan ennen minulla ei ole ollut näin paljon vastuuta kaikista siihen liittyvistä päätöksistä ja muista valinnoista. Nyt pääsin pohtimaan kaikkea formaatin muodosta paperilaatuihin, joka toi koko suunnitteluprosessiin uusia ulottuvuuksia ja jonka kautta opin paljon uutta ja hyödyllistä koko alasta.

Olen myös tyytyväinen esitteen lopputulokseen. Mielestäni se täyttää kaikki sille asetetut tavoitteet ja laatuvaatimukset, niin sisällöllisesti, kuin ulkoasussaan. Vaikka

esitteen taiton ja valmiin julkaisun välissä ehti kuluakin tovi aikaa, on kiva huomata, että tuon ajan jälkeenkin seison edelleen kaikkien julkaisun suunnittelussa tekemieni valintojen takana ja olen niihin tyytyväinen.

LÄHTEET

Ambrose, G. & Harris, P. 2011. The Fundamentals of Creative Design. 2. painos. Lausanne: AVA Publishing SA.

Cullen, K. 2007. Layout workbook. Gloucester: Rockport Publisher Inc.

Drew, N. & Sternberger, P. 2005. By its cover – Modern American Book Cover Design. New York: Princeton Architectural Press.

Itkonen, M. 2003. Typografian käsikirja. Helsinki: RPS-yhtiöt.

Itkonen, M. 2005. Typografia ja luettavuus. Teoksessa L. Leskelä & H. Virtanen (toim.) Toisin sanoen – selkokielen teoriaa ja käytäntöä. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry, 72–86.

Juholin, E. & Loiri, P. 1998. Huom! Visuaalisen viestinnän käsikirja. 2. painos. Jyväskylä: Inforviestintä Oy.

Koskinen, P. 2001. Hyvä! painotuote. Helsinki: Inforviestintä Oy.

Koskinen, P. 2010. Painotyön ostajan käsikirja. Helsinki: Mainostajien liitto.

Pesonen, E. 2007. Julkaisijan käsikirja. Jyväskylä: WSOYpro / Docendo.

Porin taidemuseo. 2014. Kehona-tiedote. Viitattu 25.4.2015.
http://www.poriartmuseum.fi/fin/nayttelyt/2014/150/kehona_tiedote.pdf

Samara, T. 2005. Publication Design Workbook. Gloucester: Rockport Publishers Inc.

Tondreau, B. 2009. Layout Essentials – 100 design principles for using grids. Beverly: Rockport Publishers Inc.

Viitanen, J. Multiprint oy. Tarjouspyyntö. Vastaanottaja: kirsi.jaakkola@pori.fi. Lähetetty 2.4.2015 klo 16.47. Viitattu 2.5.2015.

Virtanen, H. 2009 & 2012. Selkokielen käsikirja. 2. painos. Helsinki: Kehitysvammaliitto ry.

Wikipedia. 2015. Porin lastenkulttuurikeskus – Satakunnan lastenkulttuuriverkosto. Viitattu 25.4.2015. http://fi.wikipedia.org/wiki/Porin_lastenkulttuurikeskus_-_Satakunnan_lastenkulttuuriverkosto

LIITE 1

KEHONA

BODY SENSING

Kirsi Jaakkola, Toni Lehtola, Sanna Pajunen
Taina Riikonen, Veijo Setälä

kehonäilytyksessä kaikki teokset ovat koskeleita. Lähtökohdana on ollut ihmisten erilainen tapa käyttää aistiaan ja poikkeavan aistiminnan pohjalta. Tärkeen vaikutusvuttra on pyryt tukaan myös niissä tapauksissa, kun ei aistimusten testatoressa tai ymmärtämisesä on ongelmia. Neitavä, älytelyä aantelee, tuoksia ja tuntuja.

Näyttelyn on kuratoinut Porin lastenkulttuurikeskuksen johtaja **Päivi Setälä**. Saavutettavuustutajana on ollut **Marika Leinonen-Vainio**.

Näyttely on Porin taidemuseon ja Porin lastenkulttuurikeskus - Satakunnan lastenkulttuuriverkoston yhteistuotanto.

In the body Sensing exhibition, every artwork is touchable. The starting point of the exhibition was people's different ways of using senses as well as concerns about anomalous sensory abilities. Efforts have been made to ensure the poignancy of the art also for people with problems in the reception or understanding of sense data. The works are playful and evoke feelings on many levels. The exhibition appeals to the senses of hearing, smelling and touch.

The exhibition is curated by **Päivi Setälä**, Director of the Pori Centre for Children's Culture. **Marika Leimonen-Vainio** was responsible for accessibility.

The exhibition is a joint production by the Pori Art Museum and the Pori Centre for Children's Culture - the Network of Children's Culture in Satakunta.

Pori Centre for Children's Culture produces programmes, performances and exhibitions for children, as well as activities implemented by the children themselves. The fundamental principle in the centre's operations is the children and young people's right to their own culture.

Kuvat | Pictures | Päivi Hirsiaho, Kirsi Jaakkola,
Päivi Setälä, Marika Tossavainen, Erkki Valli-Jaakola

Sekatekniikka leville.
Mixed media on board.
Teosta voi silittää.
This work may be stroked.

Sekateknikka leville.
Mixed media on board.
Teosta voi sormella.
This work can be fingered.

Sekatekniiikka lerylle.
Mixed media on board.
Teosta voi kosketella.
This work can be touched.

Sekatekniikka lelylle.
Mixed media on board.
Teosta voi poskella.
Feel this work with your cheek.

Sekateknillikka lelylle.
Mixed media on board.
Teosta voi tunnustella.
This work can be felt.

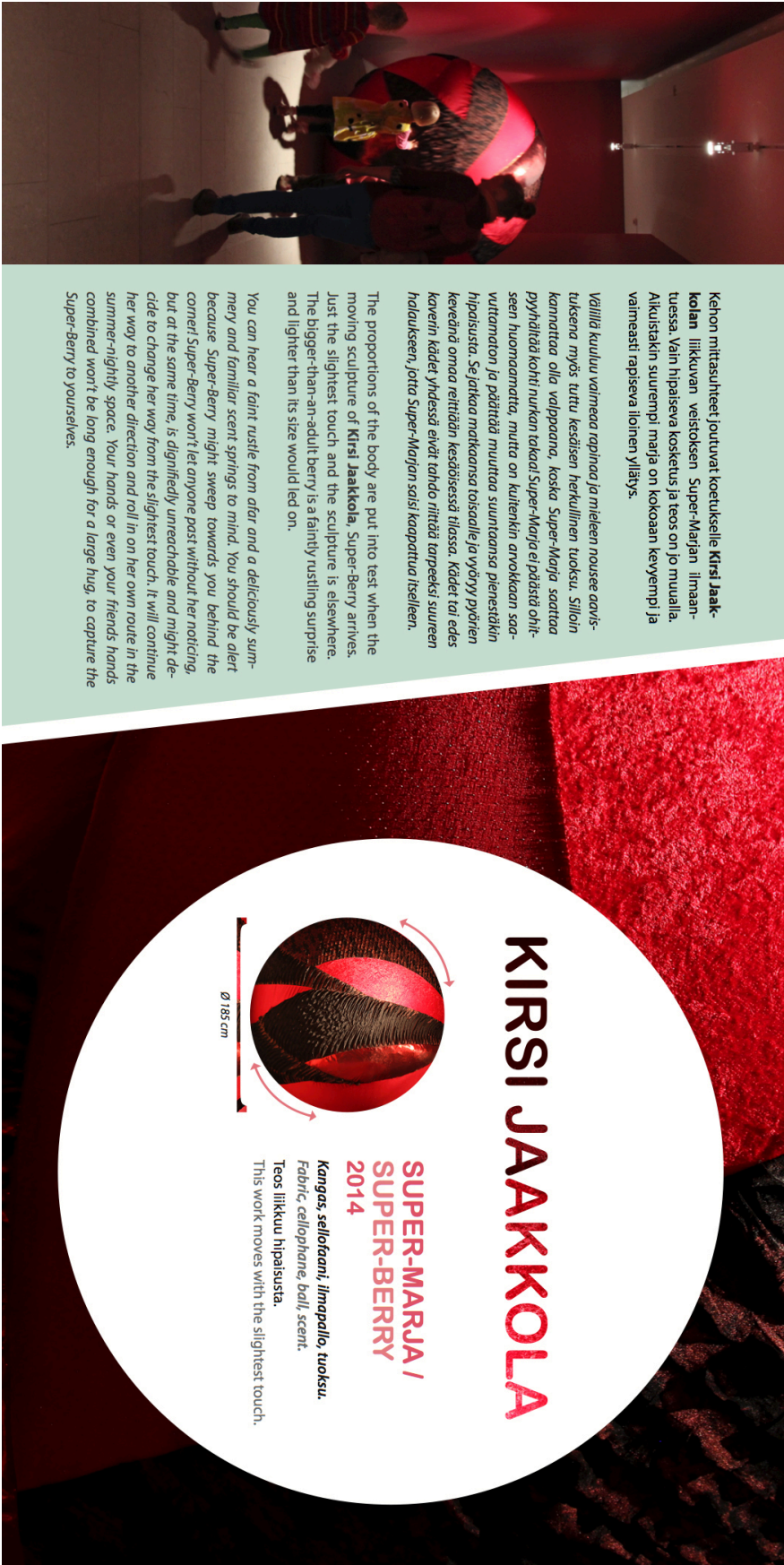
Yllento-teoksessa nuori joutsen humahdtti hyvin matalalla katsosajalla. Se on juuri nousut vetäessä maastosta. Se on niin lähellä ja tuntuu, että vain kättä ojentamalla sen vatsasta ja silistä voisi koskettaa. Linnun koko on valtava ja ohikirkkain hehki niin nopeasti, ohitse, että se ehti jo osittain ulos kuvasta. Valkoinen kohoava liike menee ylös ja yli.

New shapes are found from snow in the series of five paintings by **Kirsi Jaakkola**. By touching the paintings, viewer gets an impression of the making process of the artwork. *Alypasta* of a swan and the leap of a rabbit. By touching, it is possible to study the different paths, formed on the surface of the painting, as well as feel the formations and textures of different layers and paint substances. Body sensing is present on the paintings through touch but also through their theme. Mountain here, human foot, shovel and a swan are virtually the size of their example's natural stature.

In the Flypasta-painting, young swan flies over the viewer really low; it has just risen from the watery scenery. It is so close and it feels, hot, just by reaching out with a hand, it would be possible to touch its wings and belly. The size of the bird is huge and the fleeting moment it over so quickly, that it has time to partly escape from the picture. While, mounting movement ascends up and over.

LIITE 3

Kehon mittasuhteet joutuvat koetukselle Kirsi Jaakkolan liikuvan veistoksen Super-Marjan ilmentäessä. Vain hipaiseva kosketus ja teos on jo muualla. Alkustakin suurempi marja on kokoaan kevyempi ja viimeisti rapiseva lionien yllätyks.

Väillä kuuluu vaimoa rapinaa ja mieleen nousee aavistuksena myös tuttu kesäisen herkillinen tuoksu. Silloin kannattaa olla valppaana, koska Super-Marja saattaa pyyhkiä kohti nukan takaa! Super-Marja ei päästä ohitse huomaamatta, mutta on kuitenkin arvokkaan saavuttamaton ja päättää muuttua suuntaansa pienestikin hipaisusta. Se jatkaa matkaansa toisaalle ja yöpöytäpyörien keuhat on reittiä kesäisessä tilassa. Kädet tai edes kaverin kädet yhdessä eivät tahdo riittää tarpeeksi suureen halaukseen, jotta Super-Marjan saisi kaapattua itselleen.

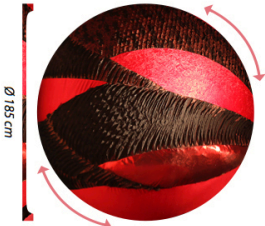
The proportions of the body are put into test when the moving sculpture of Kirsi Jaakkola, Super-Berry arrives. Just the slightest touch and the sculpture is elsewhere. The bigger-than-an-adult berry is a faintly rustling surprise and lighter than its size would lead on.

You can hear a faint rustle from afar and a deliciously summery and familiar scent springs to mind. You should be alert because Super-Berry might sweep towards you behind the corner! Super-Berry won't let anyone past without her noticing, but at the same time, is dignifiedly unreachable and might decide to change her way from the slightest touch. It will continue her way to another direction and roll in on her own route in the summer-nightly space. Your hands or even your friends hands combined won't be long enough for a large hug, to capture the Super-Berry to yourselves.

KIRSI JAKKOLA

SUPER-MARJA /
SUPER-BERRY
2014

Kangas, sellofani, limapallo, tuoksu.
Fabrik, cellophane, ball, scent.
Teos liikkuu hipaisusta.
This work moves with the slightest touch.

LIITE 4

Sanna Pajunen on innostanut pistekirjoituksen kolmiulotteisuus ja veistoksellisuus. Pisteet ovat kasvaneet isoksi halattaviksi muodoiksi ja muuttuneet leikkimieliseksi palapeliksi. Teos koostuu kahdesta osasta: veistoksesta, jonka äärellä voi istua ja pintaa tunnustella sekä pistekirjaimista, jolla saa kirjoittaa tarinoita. Lattialla on pehmeä, pu-nainen matto ja istuinyyny.

Pistekirjoitus on näkeville mystinen kuin sadakeli. Valkoiset pisteet vilisevät valkoisella pohjalla. Mitä kirjaimia ja sanoja sormet pöperillä kükessään koskevat? Ymmärrätkö ihotekstiä? Millaisia pisteet ovat isompina, lähes hädättävänä ja leikkimielisinä elementteinä?

Sanna Pajunen was inspired by the tri-dimensionalality and sculpturality of Braille. The Braille letters have grown into big huggable shapes and changed into a playful puzzle. The artwork consists of two parts: sculpture by which you can sit and feel its surface and the Braille letters, with which you can write stories. On the floor there is a soft, red carpet and seat cushions.

Braille is as mystical as a cipher to a seeing person. Write dots bustling on a white surface. What letters and words do fingers touch as they travel across the paper? Does skin understand text? What would Braille letters be like as larger, almost huggable and playful elements?

LIITE 6

LIITE 7

Veijo Setälän tuotannossa toistunut rakennus ja leikkikalunomaiset veistokset ovat nyt saaneet äänen.

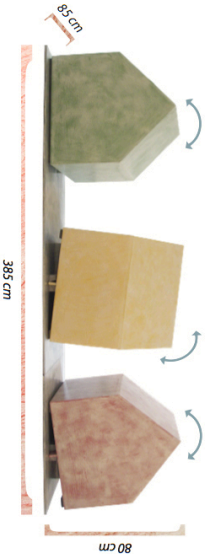
Teos palvelee leikkikaluna, soitintena, pelinä tai veistoksena tarpeen mukaan. Ovikellomaisesti soivat kellot paljastavat neljän pίκku talon kuvitteellisten asukkien olevan selvillä asumuksensa liikuttelusta ja omaisuuteen kajoamisesta. Teoksen muodostamaa pikkua talojamaa voi tyrkkä väkivastaa ilman häilyksellöjen kilnää tai ravistella hieman hlvkammn valittamattä aiheuttamastaan äänistä. Pihoihin voi myös sännätä kaveriden kanssa ja soitella kaikkia ovikelloja yhtä aikaa ja juosta pois toivoen, että kukaan ei nähnyt. Verhot heilahtivat kuitenkin naapurissa ja voit olla varma, että sinut on tunnistettu!

Recurring theme in **Veijo Setälä**'s production, house and toy-like sculptures, have now gotten a voice.

The work serves as a toy, an instrument, a game and a sculpture, depending on the occasion. The doorbell-like ringing bells reveal that the imaginary inhabitants of the four little houses are aware of their residences being moved and their possessions being touched. The Settlement can be pushed gently without the bells jingling or shaken more forcefully if making noise is no problem. You can also dash across the courtyards with your friends, ring all the doorbells at the same time and run away hoping no-one saw you. The curtains shift next door however and you can be sure you've been seen.

VEIJO SETÄLÄ

TAAJAMA / SETTLEMENT 2014

Puu, kellot, akryyli.
Wood, bells, acrylic.
Taloja voi tuuppiä.
Give these houses a push.

LIITE 8

